

Sygn. akt V Ka 857/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Lublinie V Wydział Karny - Odwoławczy

w składzie: **Przewodniczący: SSO Piotr Morelowski**

Sędziowie: SO Anna Samulak (spr.)

SO Jacek Janiszek

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Kura

przy udziale Prokuratora Beaty Syk - Jankowskiej

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013r.

sprawy **M. H. i K. H.**

oskarżonych o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb.

z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 157 § 2 k.k., art. 216 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie

z dnia 16 lipca 2013r. **sygn. akt III K 224/13**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że eliminuje z opisu czynu przypisanego oskarżonym w pkt I sformułowanie „w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci kilku punktowych otarć naskórka w okolicy czołowej i na policzku prawym z niewielkim obrzękiem, które spowodowały rozstrój zdrowia lub naruszenie czynności narządów ciała na czas poniżej siedmiu dni”, a z kwalifikacji prawnej czynu art. 157 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k. a z podstawy skazania art. 11 § 3 k.k.;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonych od zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym, obciążając nimi Skarb Państwa.

V Ka 857/13

UZASADNIENIE

M. H. i K. H. zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 29 grudnia 2012r. w L., działając wspólnie i w porozumieniu używając przemocy wobec M. D. w postaci zadawania ciosów rękami w okolice głowy oraz grożąc pobiciem, usiłowali zabrać w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 10 zł oraz odtwarzacz mp3 ze słuchawkami, jednak zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na postawę pokrzywdzonego, w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci kilku punktowych otarć naskórka w okolicy czołowej i na policzku prawym z niewielkim obrzękiem, które spowodowały rozstrój zdrowia lub naruszenie

czynności narządów ciała na czas poniżej siedmiu dni **tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.**

a nadto M. H. został oskarżony o to, że:

II. w dniu 29 grudnia 2012 roku w L., kopiąc w prawe ramię oraz uderzając pięścią w twarz Ł. D. w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci zasinienia w okolicy kącika przyśrodkowego oka prawego oraz otarcia naskórka poniżej kącika zewnętrznego oka prawego, spowodował u niego rozstrój zdrowia lub naruszenie czynności narządów ciała na czas poniżej siedmiu dni **tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k.**

III. w dniu 29 grudnia 2012r. w L., znieważył Ł. D. kilkakrotnie plując mu w twarz **tj. o czyn z art. 216 § 1 k.k.**

a nadto K. H. został oskarżony o to, że:

IV. w dniu 29 grudnia 2012 roku w L., znieważył Ł. D. kilkakrotnie plując mu w twarz **tj. o czyn z art. 216 § 1 k.k.**

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2013r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie III K 224/13:

M. H. oraz K. H. uznał za winnych dokonania czynu zarzuconego im w pkt I przy czym ustalił, iż osiągnięcie zamierzonego celu w postaci zaboru pieniędzy oraz odtwarzacza mp3 było niemożliwe z uwagi na brak tych przedmiotów we władaniu pokrzywdzonego i czyn ten zakwalifikował jako wyczerpujący dyspozycję art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za ten czyn na mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył im kary po 2 (dwa) lata pozbawienia wolności;

Nadto M. H. uznał za winnego czynu zarzuconego mu w pkt II wyczerpującego dyspozycję art. 157 § 2 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; M. H. uznał za winnego także czynu zarzuconego mu w pkt III wyczerpującego dyspozycję art. 216 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł (dziesięciu złotych);

K. H. uznał za winnego także czynu zarzuconego mu w pkt IV wyczerpującego dyspozycję art. 216 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł (dziesięciu złotych);

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec M. H. kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

Na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 2 k.k. wobec M. H. oraz art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wobec K. H. orzeczoną wobec M. H. karę łączną pozbawienia wolności oraz orzeczoną wobec K. H. karę jednostkową pozbawienia wolności zawiesił warunkowo na trzy letnie okresy próby w trakcie których na mocy art. 73 § 2 k.k. wobec M. H. oraz art. 73 § 1 k.k. wobec K. H. oddał oskarżonych pod dozór kuratora;

Na poczet orzeczonych wobec oskarżonych kar grzywnien na zasadzie art. 63 § 1 k.k. zaliczył okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 29 grudnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2012r.;

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonych od zapłaty kosztów sądowych i określił, iż tworzące je wydatki ponosi Skarb Państwa

Powyższy wyrok zaskarżył prokurator w części w zakresie zarzutu wskazanego w punkcie I aktu oskarżenia na niekorzyść oskarżonych M. H. i K. H. i zarzucił:

błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na bezzasadnym wyrażeniu poglądu, iż dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie okoliczności wystarczające do uznania, iż czyn zarzucony w punkcie I aktu oskarżenia wypełnia znamiona przestępstwa

stypizowanego w art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 kk. w zw. z art. 11 § 2 k.k., podczas gdy analiza całokształtu zebranego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż oskarżeni zadając ciosy rękami w okolice głowy narazili pokrzywdzonego na niebezpieczeństwo utraty życia lub uszczerbku na zdrowiu określonego w art. 157 § 1 k.k. w konsekwencji czego czyn przypisany oskarżonym powinien zostać zakwalifikowany jako przestępstwo z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 kk. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Stawiając powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie III Wydział Karny do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie odwoławczej prokurator poparł apelację, z tym że zmodyfikował jej wniosek w ten sposób, że wniósł o wyeliminowanie z opisu czynu art. 157 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja Prokuratora jest zasadna o ile wynika z niej konieczność zmiany kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonym przestępstwa z pkt I, choć nie w kształcie zaproponowanym w środku odwoławczym. Na uwzględnienie natomiast zasługiwał wniosek prokuratora złożony na rozprawie odwoławczej.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż Sąd I instancji w sposób prawidłowy, rzetelny i obiektywny przeprowadził postępowanie dowodowe, dążąc należycie do wyjaśnienia i w efekcie wyjaśniając zasadnicze okoliczności, istotne dla rozstrzygnięcia. Nie dopuścił się przy tym takich błędów i uchybień, które powodowałyby konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w zakresie winy. Sąd Rejonowy rozpoznając tę sprawę nie dopuścił się mogącej rzutować na treść wyroku obrazy przepisów postępowania, dokonał pełnej, logicznej, prawidłowej i bezstronnej oceny wyjaśnień oskarżonych oraz zeznań świadków, właściwie ustalił stan faktyczny, a ze zgromadzonych oraz ujawnionych dowodów - trafnie ocenionych w ramach uprawnień wynikających z art. 7 k.p.k. – w zakresie winy oskarżonych wyciągnął słuszne wnioski. Swe stanowisko w tej mierze Sąd Rejonowy wyraził w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które generalnie odpowiada wymogom art. 424 k.p.k. Argumenty zawarte w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, co do winy M. H. i K. H. w zakresie zarzucanego im czynu z pkt I są logiczne, przekonujące, zgodne z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, a w związku z tym zasługują w pełni na aprobatę. Nie ma więc potrzeby przytaczać ich w tym miejscu ponownie, wystarczającym jest zaś odesłanie do treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Podkreślić tu jedynie należy, iż dokonana przez Sąd Rejonowy ocena materiału dowodowego i ujawnionych w sprawie okoliczności uwzględnia w pełni wskazania art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. Wątpliwości Sądu Okręgowego budzi jednak kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonym w pkt I zaskarżonego wyroku. Mimo bowiem, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie tego czynu to jednak dokonał wadliwej oceny prawnej zachowania się oskarżonych.

Wskazać należy, iż rolą Sądu I instancji jest przede wszystkim ustalenie czy zostało popełnione przestępstwo, o którym mowa w akcie oskarżenia, a zatem należy dokonać subsumpcji stanu faktycznego do normy prawnej określającej konkretny występki. Sąd Rejonowy oskarżonym K. H. i M. H. przypisał czyn zakwalifikowany z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. mający polegać na tym, że działając wspólnie i w porozumieniu używając przemocy wobec M. D. w postaci zadawania ciosów rękami w okolice głowy oraz grożąc pobiciem, usiłowali zabrać w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 10 zł oraz odtwarzacz mp3 ze słuchawkami, jednak osiągnięcie zamierzonego celu w postaci zaboru pieniędzy oraz odtwarzacza mp3 było niemożliwe z uwagi na brak tych przedmiotów we władaniu pokrzywdzonego, w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci kilku punktowych otarć naskórka w okolicy czołowej i na policzku prawym z niewielkim obrzękiem, które spowodowały rozstrój zdrowia lub naruszenie czynności narządów ciała na czas poniżej siedmiu dni.

Z takim stanowiskiem Sądu Rejonowego nie można jednak się zgodzić. Rację ma w tym zakresie skarżący, że w realiach niniejszej sprawy nie można zastosować kumulatywnego zbiegu między przepisami art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. Bezspornym jest, że w wyniku zdarzenia z dnia 29 grudnia 2012r. pokrzywdzony M. D. doznał obrażeń wywołujących rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni. Jednak pamiętać należy, że przypisanie przestępstwa lekkiego uszkodzenia ciała z art. 157 § 2 k.k. uwarunkowane jest ustaleniem faktycznym,

że dany sprawca spowodował konkretne uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Skoro zaś w niniejszej sprawie ustalono, że pokrzywdzony został uderzony w twarz i okolice głowy zarówno przez M. H. i jak i K. H. i nie sposób ustalić który z ich ciosów doprowadził do powstania opisanego skutku w postaci kilku punktowych otarć naskórka w okolicy czołowej i na policzku prawym z niewielkim obrzękiem, to brak było możliwości uwzględnienia art. 157 § 2 k.k. w kumulatywnym zbiegu z art. 280 § 1 k.k. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 2 kwietnia 1993r., II AkR 32/93, OSA 1994, NR 3 poz. 16). W takiej sytuacji odpowiedzialność – wobec niemożności przypisania konkretnemu sprawcy wywołania skutku powstałego u pokrzywdzonego M. D. – mogłaby, zostać ograniczona do odpowiedzialności z art. 158 § 1 k.k. (pobicie). Konstrukcja z art. 158 k.k. jest wynikiem niemożności ustalenia, który z uczestników zajścia zadał cios pociągający za sobą skutki decydujące o kwalifikacji prawnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 października 2000r., II AKa 181/00. OSPriP 2001, NR 6, poz. 22). Przy czym wskazać tutaj trzeba, że analiza zgromadzonych w sprawie dowodów, zwłaszcza w postaci opinii biegłego lekarza medycyny sądowej (k. 15) i ustalony na ich podstawie stan faktyczny wskazuje, że działania oskarżonych nie naraziły M. D. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 k.k. lub w art. 157 § 1 k.k. o których mowa w art. 158 § 1 k.k. Do przypisania natomiast sprawcy popełnienia przez niego przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. wymagane jest ustalenie jego udziału w pobiciu o niebezpiecznym charakterze powodującym stan realnego, bezpośredniego zagrożenia wystąpienia skutków wymienionych w tym przepisie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007r., I KZP 30/07, OSNKW 2007/11/79, Prok. i Pr. – wkł. 2007/12/6, Biul. SN 2007/11/19, Wspólnota 2007/41/53). Rację ma Sąd Rejonowy, że okoliczności takie jak zadawanie uderzeń pięścią z pozycji siedzącej przez napastników, zadanie tylko trzech uderzeń i powierzchowne obrażenia ciała pokrzywdzonego przemawiają przeciwko przyjęciu, iż M. D. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 lub art. 157 § 1 k.k. W tym zakresie ustalenia faktyczne i argumentacja Sądu Rejonowego zasługuje w pełni na akceptację (str. 10-11 uzasadnienia). Apelacja prokuratora nie przedstawia zaś żadnych, a już przede wszystkim przekonujących i logicznych argumentów, które pogląd ten mogłyby skutecznie podważyć, zwłaszcza, że prokurator, mimo że skarży wyrok tylko w zakresie czynu zarzuconego oskarżonym w pkt I, jednocześnie cały czas w treści apelacji powołuje się na obrażenia, jakich doznał pokrzywdzony Ł. D. w wyniku zachowania M. H. (czyn z pkt II).

Nie ma zatem racji prokurator wnosząc w apelacji o zakwalifikowanie czynu oskarżonych z pkt z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Zasadny jest natomiast wniosek prokuratora złożony na rozprawie odwoławczej o wyeliminowanie z opisu czynu art. 157 § 2 k.k.

W tych warunkach, mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z opisu czynu przypisanego oskarżonym w pkt I sformułowania „w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci kilku punktowych otarć naskórka w okolicy czołowej i na policzku prawym z niewielkim obrzękiem, które spowodowały rozstrój zdrowia lub naruszenie czynności narządów ciała na czas poniżej siedmiu dni” a z kwalifikacji prawnej czynu art. 157 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k., zaś z podstawy skazania art. 11 § 3 k.k.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, nie dopatrując się innych uchybień, w tym zwłaszcza tych określonych w art. 439 k.p.k. lub art. 440 k.p.k., Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym wydano w oparciu o art. 624 § 1 k.p.k. ze względów słuszności.

Piotr Morelowski Anna Samulak Jacek Janiszek